

FRIMURERORDENEN

Avslører blodrite

Skjult grad i ordenssystemet

Av Arne Guttormsen
Vårt Land

BARE 200 medlemmer - av dem 12-13 prester - omfattes av Frimurerordenens hittil hemmeligholdte grad. Ritualet for opptak i denne graden består i å blande blod med det som påstås å være Kristi blod. - Hvordan kan prester være med på dette? spør teolog Sverre Dag Mogstad ved Menighetsfakultetet.

Det var i "Antennetimen" i går at fakultetslektor Sverre Dag Mogstad la fram opplysninger som hittil bare har vært kjent for et fåtall av ordenens egne medlemmer.

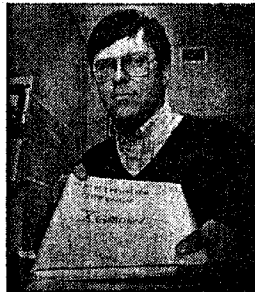
I det samme programmet stod en ex-frimurer for første gang i Skandinavia fram og fortalte om ordenen. Etter å ha avansert til niende grad etter 30 år som ordensbroder, fikk mannen det han opplevde som et kall fra Gud. Han måtte velge mellom Gud og Ordenen. Mannen tar avstand fra ordensvesenet og hevder at det er uforenlig med kristen tro.

Det var kun etter avtale om streng hemmeligholdning at Vårt Land fikk tilgang på opplysningene før stormester Ola Knutrud og øverste prelat domprost Svein Ottersen skulle konfronteres med det i gårsdagens tv-debatt.

Skjult grad

Mogstad har lenge visst at det har vært en skjult grad i ordenssystemet. Nå kan han legge fram detaljerte opplysninger om graden og hvordan man opptas i den.

- Det prinsipielt mest betenkelige er selve hemmeligholdelsen. Frimurerordenen har lagt stor vekt på at de er et åpent samfunn hvor alle har innsikt i hvem som er medlemmer, påpeker Mogstad. Frimurerordenen har fortalt om sine 11 grader. Den niende er den høyeste ordinære grad, den tien-

Sverre Dag Mogstad avslører.

de er æresgraden og den ellefte er embedsgraden der blant annet åtte av Frimurerordenens prester er opptatt. Stormesterens grad kan betraktes som den tolvte graden.

- Bak den ordinære 10. graden befinner det seg en skjult tiende grad. Bare 200 av de 2 000 som er i tiende grad er med i den hemmelige. De har møter bare en gang i året, forteller Mogstad. Han hevder å sitte med dokumenter som i detalj forteller om opptaksseremonien.

- Blodriten utføres ved alteret i kapellet. Det er øverste prest Svein Ottersen som foretter. En glassflaske på alteret inneholder i følge Ordenen blodsdråper fra Kristus. Denne hellige gralen skal i følge legenden ha blitt overrakt i Ordenens varetekt fra Tempelherreordenen.

- Fra en karaffel vin skjenkes det vin i en drikkekalk. Tre dråper fra gralen blandes i. Likeså blandes det i tre dråper blod fra kandidaten. Deretter drikkes dette av øvertse prest og av kandidaten. Tre dråper føres tilbake til gralen. Presten stryker så resten av kalkens innhold på korset., sier Mogstad.

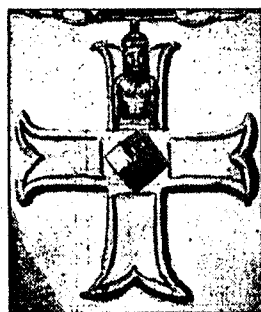
Blodsblanding

Det har lenge vært kjent at det snakkes om blodsblanding på andre nivåer i Ordenen.

- I denne seremonien tolkes blodsblendingen teologisk som den høyeste forening med ordenen og med Kristus, påpeker Mogstad. Han understreker at han ikke med sikkerhet kan slå fast om handlingen utføres konkret eller symbolsk i Norge.

Mogstad henleder også oppmerksomheten på symbolbruken i bevegelsen. Stormesterens korskjede prydes av en avbildning av avguden Baffomet. Ordenen har selv til ulike tider vært opptatt av å få vekk dette symbolet. Tempelridderene ble i middelalderen beskyldt for å dyrke Baffomet.

- Hvorfor er den med nå. Jeg ønsker ikke å drive med kjetterjakt. Men hvorfor vil Ordenen bruke et symbol som knyttes til djevledyrkelse? Dette må da prstene selv være interessert i få et svar på? spør Mogstad.

Avguden Baffomet pryder stormesterens korskjede.

Her i frimurerens lokaler i Oslo finner et holdt grad.

Taus biskop

BISKOP Gunnar Lislerud ønsker ikke å begrunne sitt medlemskap i Frimurerordenen. Lislerud vil heller ikke bekrefte at han gikk rett inn i høyeste orden da han ble frimurer etter at han sluttet som biskop.

- Er det riktig at du er frimurer?

- Ja.

- Hvor lenge har du vært med?

- Jeg har vært med i to-tre år.

Jeg begynte i den overgangsperioden da jeg sluttet som biskop.

- Hvorfor gikk du inn i Frimurerordenen?

- Det vil jeg ikke begrunne. Jeg hadde ventet at jeg ville blitt innbudt til debatten i «Antennetimen» i NRK.

Bispebrevet

- Har du vurdert å gå ut av Frimurerordenen?

- Jeg sier ikke noe om det.

- Er det riktig at du gikk rett inn i ellefte grad i ordenen?

- Jeg sier ikke noe mer om det.

- Har du vært med å utforme frimurerens brev til biskopene?

- Jeg har ikke hatt noe med det å gjøre. (Vårt Land)

102715

FRIMURERORDENEN

årlig hemmelig møte sted. Da tas nye medlemmer opp i en hittil hemmelig-
FOTO: HÅVARD SÆBØ

128 prester er frimurere

Av Jan Arild Holbek
Vårt Land

BISPENØTETS sekretær og biskop Andreas Aarflots nærmeste rådgiver, stiftskapellan Per-Otto Gullaksen, er blant de 128 norske prestene som er medlem i Den norske Frimurerorden. Gullaksen, som er frimurer av 10. grad, er en av relativt få unge prester som er med i Frimurerordenen.

Blant de 67 prestene som er kommet opp i den 8. grad eller høyere, er over halvparten pensjonist.

Pensjonistene dominerer

Domprost Leif Ottersen er Den norske Frimurerordens høyeste prelat, og i den egenskap medlem av «Det høye råd» i Ordenen. Foruten Ottersen er følgende teologer pr. i dag frimurere av 11. grad: De pensjonerte biskopene Tord Godal og Gunnar Lislørud, Leif Aagaard, pensjonert sokneprest og Sjømannsmisjon-general, pensjonert sokneprest Asle Enger, pensjonert prest Kristian S. Mollestad, pensjonert sokneprest Anker Holmin, Svelvik- og sokneprest Bjørnstein Hindahl, Sørumsand.

De aller fleste prestene i Frimurerordenen tilhører Den norske kirke. Demest er Metodistkirken best representert i det frimurerske presteskap (clerisi). En katolsk prest, Anton Johannes Taxt, er frimurer av 10. grad, mens den pensjonerte Misjonsforbundspastoren Helge Berg Sørensen er kommet til 9. grad.

«Sovende medlemskap»

Frimurerordenens matrikkel, som er en offentlig tilgjengelig bok, inneholder forøvrig navn på flere avdøde personer – også prester som døde for en rekke år siden. Medlemmenes bosted stemmer i flere tilfeller heller ikke i matrikkelen. Blant annet dette kan tyde på at enkelte prester har et «sovende medlemskap» i Frimurerordenen.

«Ikke problemer»

Generalsekretær Olav Dag Hauge i Den norske kirkes Presteforening kan ikke se det store problem med at prester er frimurere. Tilsynsmann Jan Robert Madssen i Metodistkirken er ikke kjent med at presters medlemskap i Frimurerordenen har skapt problemer i dette kirkesamfunnet.

– Presteforeningen har ikke synspunkter på hva prester bør drive med i fritiden. Så lenge det ikke er tale om ulovlige ting eller noe som ikke harmonerer med livsførselen som en prest skal ha, er dette oss uvedkommende, fastslår Hauge overfor Vårt Land.

– Jeg har tillit til prestenes egen dømmekraft. Ganske mange prester har over lang tid har vært med i Frimurerordenen, uten at vi har fått tilbakesendinger om at dette er negativt. På denne bakgrunn finner jeg ikke grunn til verken å

tro eller mene at det er noe galt i at prester er engasjert i Frimurerordenen.

– Blant frimurerne i de høyere grader er det et stort innslag av eldre prester. Betyr det at det blant yngre prester er mindre interesse for å bli med i Frimurerordenen?

Høy status

– Det har jeg ingen formening om. Jeg vet ikke hvilke andre prester som er frimurere av lavere grad. Dessuten er det vel slik at prester som har hatt høye embeter og stillinger i kirken, i en del

Stiftskapellan
Per-Otto Gullaksen
FOTO:
H. SÆBØ

tilfeller raskt får høy status også i Frimurerordenen, svarer Hauge.

Men han antyder at dagens arbeidsformer i mange menigheter, krever så stort engasjement av presten at han ikke får tid til å prioritere slik virksomhet.

– Jeg er selv med i Rotary, som forøvrig ikke er et lukket broderskap. Men jeg merker også i Rotary hvor vanskelig det er å få med prester. De har ikke tid. Personlig er jeg med i Rotary av rent egoistiske grunner: Fordi det er veldig interessant og gir meg stor glede, bemerker Olav Dag Hauge.

Prester i Frimurerordenen

Følgende prester og teologer er frimurere i 8. grad enn høyere:
Pensjonert prost Sigurd Ansnes, Verdal – 10. grad
Prost Torodd Bakken, Stokmarknes – 8. grad
Pensjonert sokneprest Elias Berge, Moss – 9. grad
Pensjonert prost Jo Boistad, Larvik – 10. grad
Sokneprest Rolv Jacob Bruun, Brandbu – 8. grad
Sokneprest Per Eirik Danielsen, Stavem – 10. grad
Sokneprest Olav Andreas Dovland, Tromøy – 10. grad
Pensjonert sokneprest Asle Enger, Oslo – 11. grad
Pensjonert sokneprest Thorvald Leonard Eriksen, Tønsberg – 10. grad
Pensjonert domprost Leif Frivold, Kristiansand – 10. grad
Pensjonert biskop Tord Godal, Trondheim – 11. grad
Stiftskapellan Per Otto Gullaksen, Oslo – 10. grad
Pensjonert metodistpastor Ingvar Haddal, Porsgrunn – 10. grad
Prost Tor Gøsta Hake, Oslo – 10. grad
Pensjonert sokneprest Kjell Otto Halvorsen – Oslo 9. grad
Res. kap. Trond Hardeng, Stavanger – 8. grad
Sokneprest Helge Ingemann Haugsgjerd, Sveio – 10. grad
Sokneprest Ivar Helland, Sandefjord – 9. grad
Pensjonert sokneprest John Ernst Heltne, Oslo – 8. grad
Pensjonert prost Rolf Hesselberg, Stjørdal – 10. grad
Sokneprest Bjørnstein Hindahl, Sørumsand – 11. grad
Sokneprest Svein Holberg, Kolbjørnsvik – 8. grad
Pensjonert sokneprest Anker Holmin, Svelvik – 11. grad
Pensjonert prost Andreas Severin Hovda, Haugesund – 10. grad
Sokneprest Torleif Ingebretsen, Sandefjord – 8. grad
Kapellan Jan Helge Jansen, Skien – 9. grad
Sokneprest og ordfører Kjell Joachimsen, Harstad – 9. grad
Pensjonert metodistpastor Trygve Karlén, Lillestrøm – 10. grad
Sokneprest Per Johannes Kvakkestad, Halden – 10. grad
Pensjonert sokneprest Ove Arvid Kvanbo, Lundamo – 10. grad
Pensjonert prest Thorvald Kvaale, Skien – 9. grad
Pensjonert sokneprest Sigurd Viking Laland, Kragerø – 10. grad
Pensjonert biskop Gunnar Lislørud, Oslo – 11. grad

Garnisonsprest Terje Løvstad, Bergen – 9. grad
Prest Dagfinn Magnus, Tromsø – 8. grad
Missionsprest Svelnung Johnson Moen, Halden – 8. grad
Pensjonert prest Kristian S. Mollestad – 11. grad
Sokneprest Bjørn Narverud, Inderøy – 8. grad
Prost Per Arnulf Nordbø, Ål – 10. grad
Pensjonert sokneprest Rolf Næss, Nittedal – 9. grad
Domprost Leif Ottersen, Oslo – 11. grad
Sokneprest Rolf Paulsen, Hauge i Dalane – 10. grad
Pensjonert prost Lorentz Ulrik Pedersen, Oslo – 10. grad
Pensjonert sokneprest Gerhard Mel del Reichelt, Oslo – 10. grad
Pensjonert sokneprest Cay Riis, Oslo – 9. grad
Pensjonert sokneprest Harald Romfo, Bærum – 10. grad
Pensjonert sokneprest Thomod Røstad, Jessheim – 9. grad
Prost Ivar Ruud, Oslo – 10. grad
Pensjonert prest Nils-Steinar Rødberg, Vikersund – 9. grad
Sykehusprest Rolf Helge Schjøm, Bodø – 8. grad
Pensjonert feltprost Egil Johnny Selvaag, Oslo – 10. grad
Prost Bjørn Siem, Moss – 10. grad
Prost Sigurd Skjelsbæk, Tau – 8. grad
Pensjonert prest Kristoffer Skreding, Jersøy – 10. grad
Pensjonert sokneprest Nils Swenson, Trondheim – 10. grad
Pensjonert Misjonsforbundspastor Helge Berg Sørensen, Skien – 9. grad
Katolsk prest Anton Johannes Taxt, Oslo – 10. grad
Pensjonert metodistprest Torleif Teigland, Bergen – 10. grad
Res. kap. Amfinn Torjussen, Skien – 9. grad
Domprost Lyder Johs. Verne, Bodø – 9. grad
Pensjonert sokneprest Samson Vik, Oslo – 8. grad
Sokneprest Harald Vinje-Christensen, Sem – 10. grad
Rektor Tormod Wasbo, Stavanger – 10. grad
Sokneprest Erik Zimmerlund, Røros – 10. grad
Sokneprest Trygve Øystebø, Fjell – 9. grad
Pensjonert sokneprest Leif Aagaard, Bærum – 11. grad
Pensjonert metodistprest Ole Aarvold, Porsgrunn – 9. grad

MF-forsker advarer

NA må biskopene gi en klar beskjed og ikke gjemme seg bak at de har litt til de prester som er frimurere, sier fakultetslektor Sverre Mogstad ved Menighetsfakultetet.

I går deltok Sverre Dag Mogstad i «Antennetimen» og la fram materiale om Frimurerordenen. Mogstad har tilgang til ritualbøkene for det såkalte «svenske systemet» som er gjeldende for ordenen i Tyskland, Danmark, Sverige og Norge. Han har også studert instruksjonsforedrag som holdes ved overgangen til høyere grader.

– De viktigste kildene er de reiseberetninger landslovene skriver etter at de har vært på besøk hos hverandre. Jeg tror jeg har tilgang til flere slike enn losjen i Oslo har, sier Mogstad. Innsikten begrenser seg til den tiende grad. For de videre ritualer er det vanskeligere å få fram dokumentasjon.

– Når flere kirker i Europa har tatt avstand fra Frimurerordenen, har man hatt tilgang på slikt materiale. Nå vil jeg legge det fram

slik at biskopene kan ta stilling til det. Er det rett det jeg sier, vil de så gjøre noe? spør Mogstad. Han viser til den svenske kirkens ansvaretsråd som ikke ville ha innsyn i lignende materiale da de behandlet saken på 80-tallet. De avhørte de seks biskopene som var med i ordenen og nøyde seg med det.

– Biskopene i Norge har anbefaler prester ikke å bli frimurere, men sier samtidig at de har full tilfitt til dem som er frimurere. Hvor lenge kan de gjemme seg bak dette? spør Mogstad.

– Frimurerne sa de ikke kjente seg igjen i den kritikken som ble reist i pressen. De viste en oppriktig vilje til å høre på hva det var vi kritiserte dem for. To-tre møter ble holdt. Dialogen ble stoppet av en av ordenens prester, sier Mogstad. Han tror at brevet ordenens øverste prelat domprost Svein Ottersen har sendt til biskopen er et forsøk på å gjenoppta denne dialogen. Etter det Vårt Land erfarer er det uenighet innad i losjens presteskap om dette er en riktig linje å slå inn på.

(Vårt Land)